

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Kielce, 2020-09-01

IR-V.432.2.37.2020

Agencja Turystyczna „Sigma Tour” Krzysztof Kaczmarczyk
ul. Księdza Stanisława Staszica 14 F AAA063731
25-008 Kielce
tel. 413682492, 413662899
tel. 608534697

TUI Centrum Podróży
ul. Ignacego Paderewskiego 29 A / 1 afa
25-017 Kielce AAA063730
tel. 413455498, 413431751
tel. 608534697

Szanowni Państwo

W odpowiedzi na pismo z dnia 16 sierpnia 2020r. w sprawie naboru wniosków nr RPSW.02.05.00-IZ.00-26-320/20 w trybie nadzwyczajnym dla przedsiębiorców na finansowanie kapitału obrotowego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi priorytetowej 2 *Konkurencyjna gospodarka*, Działanie 2.5 *Wsparcie inwestycyjne sektora MŚP* pragnę zapewnić, że jako Zarząd Województwa podejmujemy wszelkie możliwe działania, aby zapewnić wsparcie dla firm poszkodowanych w wyniku pandemii. W tym celu opracowano szereg instrumentów finansowych dla świętokrzyskich przedsiębiorców. Obejmują one preferencyjne pożyczki, specjalistyczne doradztwo, dofinansowanie działań promocyjnych oraz dotacje obrotowe.

Oczywiście dotacje obrotowe są najbardziej oczekiwanym przez przedsiębiorców działaniem i rozumiem, że zasady naboru projektów budzą wiele emocji i stały się przedmiotem publicznej dyskusji. Niemniej jednak informuję, że na tym etapie nie ma możliwości zmiany zasad wyboru projektów. Nabór został przeprowadzony i obecnie trwa ocena wniosków. Niezależnie od tego zapewniam, że jako Zarząd Województwa podejmujemy starania, aby skierować dodatkowe wsparcie do firm, które mimo „odmrożenia” gospodarki nadal mają problemy w prowadzeniu działalności, a w tej kategorii mieszczą się nie tylko biura turystyczne, ale również inne branże, jak transport osób, firmy zajmujące się organizacją konferencji, targów, wystaw, obsługą imprez okolicznościowych, ale również firmy produkcyjne, które ze względu na zaburzenie łańcuchów dostaw, nadal mają problemy z powrotem do poziomu działalności sprzed okresu pandemii.

Zwróciliśmy się do Komisji Europejskiej z prośbą o przeznaczenie dodatkowych środków z RPO na dotacje obrotowe, ale również do Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej w prośbą o możliwość wykorzystania na ten cel oszczędności, jakie pojawiły się w Programie Polska Wschodnia, a były skierowane do pięciu wschodnich województw, w tym świętokrzyskiego. Rozmowy z Komisją idą w dobrym kierunku, natomiast nadal oczekujemy na odpowiedź ze strony Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Przewidujemy, że w połowie września przedstawimy Państwu wyniki tych starań i będziemy w stanie zorganizować dodatkowe wsparcie w formie dotacji obrotowych dla tych firm, które nadal mają problemy z płynnością finansową wywołaną przez pandemię koronawirusa.

Jednakże instrument finansowy, który jest skutecznym i perspektywicznym sposobem pomocy dla firm poszkodowanych w wyniku pandemii to preferencyjne pożyczki płynnościowe. Jest to działanie wdrażane przy współpracy Banku Gospodarstwa Krajowego i cieszy się ogromnym powodzeniem. Warunki, na jakich można uzyskać pożyczki są naprawdę korzystne dla firm. Przedsiębiorca nie płaci odsetek (oprocentowanie 0%), nie ponosi dodatkowych kosztów, może skorzystać z 6 miesięcy karencji w spłacie kapitału i kolejnych dwóch miesięcy wakacji kredytowych. W sytuacji, w jakiej znalazły się Państwa firmy skorzystanie z tego instrumentu jest niewątpliwie skutecznym sposobem na przetrwanie trudnego okresu. Mam nadzieję, że reprezentowana przez Państwa branża organizatorów turystyki skorzystała lub skorzysta z takiej formy wsparcia. Jednocześnie zaznaczam, że rozmowy z przedstawicielami Państwa branży, w trakcie których przedstawiano informację o możliwości uzyskania preferencyjnych pożyczek, ku naszemu zaskoczeniu, nie spotkały się z zainteresowaniem.

Oczywiście poza pożyczkami zapewniliśmy inne formy wsparcia w ramach dostępnych i niezwykle ograniczonych środków, jakie pozostały w RPO. Przeprowadzony został nabór na tzw. youchery doradcze, czyli pozyskanie środków w wysokości do 50 tysięcy zł., które przedsiębiorstwa mogły wydać na zakup usług doradztwa i drobnego wyposażenia (np. opracowanie nowych strategii marketingowych, czy usług internetowych, czy też poszukiwania nowych obszarów aktywności firm). Niestety, to działanie również nie cieszyło się zainteresowaniem firm z branży turystycznej. Tylko dwa biura turystyczne złożyły wnioski o dofinansowanie, w tym jeden wniosek nie spełniał wymogów formalnych. Tak mała aktywność jest nieco zaskakująca, szczególnie jeśli weźmie się pod uwagę rekomendacje Polskiego Instytutu Ekonomicznego, który w raporcie z maja 2020 r., pt. *Branża Turystyczna w Polsce jako rekomendacje dla branży na czas pandemii wskazuje m.in. rozwój usług w zakresie turystyki sanatoryjnej i uzdrowiskowej, większe wykorzystanie usług cyfrowych, zwiększenie promocji na rynku wewnętrznym, większą efektywność organizacyjną.*

Kolejne działanie, jakie proponował Zarząd Województwa to środki na działania promocyjne, które w obecnej sytuacji wydają się być potrzebne, choćby po to, aby promować ofertę turystyczną województwa i pozyskiwać turystów spoza regionu. W sytuacji, kiedy wyjazdy turystyczne za granicę są znacznie ograniczone, organizatorzy turystyki poszukują innych możliwości sprzedaży wprowadzając do oferty np. wczasy, wyjazdy krajowe, czy też w większym stopniu pozyskiwanie turysty krajowego na rynek regionalny. Ten kierunek jest również wskazany w rekomendacjach PIE jako zwiększenie promocji na rynku wewnętrznym. Rozmowy, jakie Zarząd Województwa prowadzi z przedstawicielami branży turystycznej (głównie biur turystycznych) wskazują jednak, że tego typu działania nie są traktowane jako oczekiwana forma wsparcia. Oczywiście zdajemy sobie sprawę, że dużych problemów doświadczają biura podróży, których oferta opiera się na wyjazdach zagranicznych, jednakże tym bardziej uważamy, że takie przedsiębiorstwa powinny korzystać z wszelkich form wsparcia, jakie proponuje Zarząd Województwa.

Reasumując, zapewniam Państwa, że dążymy do zapewnienia pomocy finansowej przedsiębiorstwom z regionu świętokrzyskiego, zarówno z branży, którą Państwo reprezentujecie, jak i z innych obszarów gospodarki regionalnej poszkodowanych przez pandemię koronawirusa. Turystyka była i jest ważną gałęzią regionalnej gospodarki, choć nadal stanowi tylko niewielką część PKB w regionie i jej potencjał nie jest w pełni wykorzystany. Pracujemy nad rozwiązaniem zapewniającym pomoc dla firm, które nadal doświadczają problemów z płynnością finansową i prowadzą działalność w ograniczonym zakresie. Proszę zatem oczekiwać przedstawienia tych rozwiązań w połowie września, a jednocześnie zachęcam Państwa do korzystania ze środków, jakie Zarząd przeznaczył na preferencyjne pożyczki płynnościowe.

Z poważaniem,

MARSZAŁEK
Województwa Świętokrzyskiego
Andrzej Bętkowski

KIEROWNIK ODDZIAŁU
ds. Innowacyjnej Gospodarki

Justyna Milczarek

DYREKTOR
Departamentu Inwestycji i Rozwoju

Jacek Sułek

Amis

Agencja Turystyczna „Sigma Tour” Krzysztof Kaczmarczyk
ul. Księdza Stanisława Staszica 14 F
25-008 Kielce
tel. 413682492, 413662899
tel. 608534697

TUI Centrum Podróży
ul. Ignacego Paderewskiego 29 A / 1
25-017 Kielce
tel. 413455498, 413431751
tel. 608534697

IR-V. 432.2. 307. 2020

Szanowny Pan
Marszałek Województwa Świętokrzyskiego
Urząd Marszałkowski
Aleja IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z faktem pominięcia podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie szeroko rozumianej turystyki krajowej i zagranicznej (jako organizatorzy imprez turystycznych, agenci turystyczni, piloci i przewodnicy - PKD 79) w naborze wniosków nr RPSW.02.05.00-IZ.00-26-320/20 w trybie nadzwyczajnym dla przedsiębiorców na finansowanie kapitału obrotowego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi priorytetowej 2 Konkurencyjna gospodarka, Działanie 2.5 Wsparcie inwestycyjne sektora MŚP, my niżej podpisani zgłaszamy zdecydowany sprzeciw i jednocześnie wyrażamy nasze głębokie niezadowolenie z tego powodu.

Dla przypomnienia w dniu 15.03.2020 rząd naszego kraju całkowicie zamknął granice Polski, zawieszając połączenia lotnicze, kolejowe oraz autokarowe. Wprowadził szereg obostrzeń i zakazów w zakresie funkcjonowania życia gospodarczego, kulturalnego i społecznego na wielu płaszczyznach. Jednocześnie przywrócono kontrole graniczne oraz zastosowano kwarantannę dla powracających do kraju Polek i Polaków. Wszyscy stanęliśmy przed niespotykanym dotychczas w historii ludzkości ogromnym wyzwaniem w skali całego świata. Lockdown stał się faktem - coraz bardziej wkraczał w nasze życie osobiste oraz aktywność zawodową, która została całkowicie zatrzymana!

Nikt z nas nie umniejszał tego zagrożenia, na bieżąco wprowadzaliśmy zmiany, które narzucało nam Ministerstwo Zdrowia i Premier naszego rządu. W tamtym czasie zmieniły się zasady działania władzy. W ekstremalny sposób ograniczono podstawowe prawa i prawa człowieka, w tym zasadę wolności gospodarczej. Premier naszego rządu nie zdecydował się na wydanie rozporządzenia o wprowadzeniu stanu nadzwyczajnego (art. 228 u. 1 Konstytucji RP), który dawałby obywatelom szereg gwarancji, a przedsiębiorcom prawo do wyrównania części poniesionych strat.

Naszym zdaniem branża turystyczna, którą reprezentujemy poniosła i wciąż ponosi największe straty w gospodarce krajowej. Działalność branży została całkowicie zahamowana, zostaliśmy pozbawieni możliwości prowadzenia działalności i zarabkowania co w konsekwencji spowodowało generowanie olbrzymich strat finansowych. Polska turystyka ma istotny udział w PKB naszego kraju i utrzymuje setki tysięcy miejsc pracy, a w wielu regionach jest motorem gospodarki regionalnej. Wpływy do budżetu Państwa przedstawiają się następująco (wg GUS) :

- turystyka wewnątrz krajowa - 50 milionów osób co stanowi 30 miliardów do PKB
- turystyka wyjazdowa zagraniczna – 12 milionów osób co stanowi 20 miliardów do PKB
- turystyka przyjazdowa zagraniczna – 21 milionów osób co stanowi 70 miliardów do PKB

Rządy wielu krajów świata dotknięte przez pandemię stanęły przed poważnym wyzwaniem niosąc pomoc najbardziej potrzebującym działom gospodarki – w tym turystyce. W związku z wprowadzonymi ograniczeniami i zakazami uniemożliwiającymi normalne funkcjonowanie przedsiębiorstw turystycznych praktycznie aż do 01 lipca, nasz sektor nie otrzymał proporcjonalnej pomocy w stosunku do poniesionych strat. Ogólnie działania naszego rządu – jak do tej pory - oceniamy negatywnie, gdyż są one w znacznej mierze chaotyczne i nieprzemysłane.

Polski Bon Turystyczny – jako panaceum na całe zło – to w zasadzie świadczenie socjalne, a nie pomoc skierowana do całej branży. Niektórzy właściciele firm traktują go jak policzek i karę za ponad 30 lat naszej ciężkiej pracy na rzecz promocji Polski i naszego regionu - jako rynku turystycznego na arenie krajowej i międzynarodowej - oraz naszego znacznego udziału w płaceniu podatków.

Dotychczasowa pomoc tarcz anty kryzysowych jest w naszej opinii zdecydowanie niewystarczająca z powodu źle dobranych kryteriów skierowanych w dużej mierze do firm niekoniecznie potrzebujących. Spadki przychodów w firmach rzędu 15 – 30 % lub nieco więcej nie stanowią wg nas istotnego problemu i większość z nas życzyłaby by sobie takich wyników. My odnotowaliśmy zmniejszenie przychodów na poziomie 80 – 100 % w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego, aż do lipca włącznie ! Rząd na razie nie wypracował konkretnego planu pomocowego dla naszej branży pomimo obietnic i wielu rozmów oraz konsultacji z przedstawicielami Izb Turystycznych, Stowarzyszeń i innych organizacji turystycznych. Negocjacje trwają od połowy marca, a za chwilę okaże się, że ewentualna spóźniona pomoc będzie bezzasadna, bo nasze firmy znikną z rynku generując jednocześnie olbrzymią liczbę osób bezrobotnych.

Wielu z nas liczyło, że odmrożenie gospodarki i otwarcie granic na przełomie czerwca i lipca da nam możliwość odrobienia choćby części poniesionych strat. Niestety w przypadku biur podróży zajmujących się turystyką zagraniczną wyjazdową Premier naszego rządu wraz z Ministrem Zdrowia wkrótce po uzyskaniu możliwości wyjazdów postraszyli potencjalnych turystów czekającą ich kwarantanną po powrocie z zagranicznych wycieczek i wczasów. Po tej niefortunnej wypowiedzi sprzedaż imprez turystycznych w tym segmencie bardzo znacząco spadła w zależności od kierunku. Klienci, którzy właśnie zdążyli zarezerwować swoje wakacje nagminnie wycofywali się zgłaszając rezygnacje z wyjazdów. Normalność trwała zaledwie kilka dni. Zwracamy uwagę, że mamy zdecydowanie większy problem z koronawirusem u siebie w kraju, niż z tym, że turysta przywiezie go z zagranicznych wyjazdów. W lipcu polscy organizatorzy wysłali łącznie ok. 100 tysięcy turystów i nie odnotowali żadnego przypadku osoby zarażonej COVID-19. Przy okazji zwracamy uwagę, że przytoczona liczba turystów to mniej niż 20% w stosunku do roku ubiegłego!

Polacy wyjeżdżając na wakacje za granicą stosują się do restrykcji sanitarnych obowiązujących w miejscach docelowych podobnie jak lokalni przedsiębiorcy, którym bardzo zależy na utrzymaniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa. Dlatego apelujemy do decydentów zajmujących się m.in. turystyką zagraniczną wyjazdową, aby swoje decyzje i wypowiedzi poddawali głębokiej analizie i przemyśleniom wobec skutków jakie one mogą wywołać. W naszej subiektywnej ocenie czeka nas niebawem seria upadłości biur turystycznych skutkujących przyrostem osób bezrobotnych, jeśli w trybie pilnym nie wypracuje się odpowiedniej strategii dla naszej

branży. Zachodzi obawa, że turystykę polską przejmą za bezcen zagraniczne firmy, gdzie wsparcie branży jest na wysokim poziomie. Wystarczy wspomnieć pomoc rządu niemieckiego dla koncernu TUI w ogromnej kwocie 1,8 miliarda EUR i dodatkowo w tym tygodniu kolejne 1,2 miliarda EUR. Nasze firmy turystyczne, hotele, transport autokarowy i lotniczy staną się łatwym kąskiem dla potentatów z innych krajów świata. Lata pracy i budowania naszych solidnych polskich mikro, małych, średnich i dużych firm zostaną zaprzepaszczone, bo decydenci zajmujący się rozdziałem środków na ratowanie naszej gospodarki są głusi na nasze postulaty i chyba nie rozumieją problemów związanych ze specyfiką naszej branży. Turystykę charakteryzuje duża sezonowość w przygotowaniu i sprzedaży produktów turystycznych. Ponadto wymaga ona poniesienia wielu nakładów niezbędnych do przygotowania ofert czasem z dwuletnim wyprzedzeniem. Zatrzymanie sprzedaży i działalności operacyjnej jest trudne logistycznie i bardzo kosztowne, natomiast ponowne uruchomienie sprzedaży wymaga mnóstwa uzgodnień i odpowiedniego okresu wdrożenia sprzedaży, aby osiągnąć odpowiednio wysoki poziom ilości klientów.

Zauważamy w innych regionach Polski pozytywne działania władz lokalnych, które kierują znaczne środki na ratowanie gospodarki turystycznej. Najlepszym przykładem takich działań jest program Samorządu Mazowsza, który uruchomił wsparcie z UE dla mazowieckich firm z branży turystycznej, hotelarskiej, gastronomicznej, wystawienniczej i artystycznej. Już od 30 lipca mazowieccy przedsiębiorcy mogli składać wnioski o dotacje z Unii Europejskiej na cele obrotowe i utrzymanie płynności finansowej. Na ten cel samorząd Mazowsza przeznaczył ponad 66 mln zł w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020. Z pomocy skorzystały firmy najbardziej dotknięte skutkami epidemii COVID-19. O bezzwrotne dotacje mogły ubiegać się mikroprzedsiębiorstwa (w tym samozatrudnieni) oraz małe firmy działające w branżach: **turystycznej**, hotelarskiej, gastronomicznej, wystawienniczo-targowej i artystycznej. Wnioski były przyjmowane w formie elektronicznej do 7 sierpnia br. <https://www.funduszedlamazowsza.eu/aktualnosci/samorzad-mazowsza-uruchamia-wsparcie-z-uedla-mazowieckich-firm-z-branzy-turystycznej-hotelarskiej-gastronomicznej-wystawienniczej-i-artystycznej/>

Jesteśmy rozgoryczeni stanowiskiem naszego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, gdyż do tej pory nikt z zatrudnionych tam urzędników zajmujących się m.in. turystyką nie zadał sobie odrobiny trudu, żeby sprawdzić co się z nami dzieje, jak sobie radzimy w obliczu trudności, które nam przyniosła pandemia koronawirusa. Chcemy podkreślić, że jako przedsiębiorcy tego województwa, tutaj właśnie płacimy należne podatki co wydawałoby się pozwala nam liczyć na wsparcie władz lokalnych. Pragniemy jeszcze raz podkreślić, że wydając rozporządzenie z 31.03.20 określające w nim pewne podmioty objęte zakazem prowadzenia działalności, rząd nie miał na myśli, że są to branże najbardziej poszkodowane. Teraz po upływie kilku miesięcy, z perspektywy czasu bez problemu można stwierdzić, które branże zostały najbardziej dotknięte. Uważamy, że do katalogu branż najbardziej poszkodowanych trzeba podejść zdroworozsądkowo i wpisać na nią turystykę, a więc cały dział 79 PKD. Podmioty, które wymienił rząd w rozporządzeniu z 31.03.20 nie mogły prowadzić działalności przez określony czas, ale nie były jedyne. Z powodu zamknięcia granic oraz ograniczenia działalności hoteli, muzeów i in. atrakcji turystycznych nie mogły je prowadzić również biura podróży i to przez okres dużo dłuższy niż wszystkie inne branże wymienione w rozporządzeniu. W przypadku biur zajmujących się turystyką zagraniczną wyjazdową blokada obowiązywała od 14 marca do 01 lipca. Zakaz prowadzenia działalności przez biura podróży w galeriach handlowych zniesiono dopiero od 01 lipca.

Niezmiernie dziwi nas fakt braku umieszczenia naszej branży w pierwszej grupie podmiotów, które Państwo uznajecie zgodnie z przywołanym przez Was rozporządzeniem z dnia 31 marca za najbardziej poszkodowane, podczas gdy pośród innych działów jest tam także wymieniona turystyka (w Rozdziale 4 §8. ust. 1. pkt. 1) *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, które od 14 marca 2020 r. nie mogły prowadzić działalności lub prowadziły działalność w ograniczonym zakresie, tj. m.in.:*

gastronomia, turystyka, hotelarstwo, usługi kosmetyczne, fryzjerskie, organizacja imprez, wystaw, targów, itd. Branże będą weryfikowane według kodów PKD działalności prowadzonej jako głównej).

Kierujemy apel do władz Urzędu, aby wykazały się rozwagą oraz aktywnością i umieściły turystykę (PKD 79) na liście uprzywilejowanych w wyżej wymienionym naborze wniosków. Nasza determinacja w dążeniu do pozyskania dotacji, które to oczywiście dają szansę na utrzymanie firmy przy życiu, ponieważ przed nami nie dochodowy nawet w normalnych warunkach okres od jesieni do wiosny. Ale w jeszcze większym stopniu tylko dotacje mogą dać możliwość utrzymania miejsc pracy dla naszych pracowników, co jest obecnie absolutnie priorytetowym zadaniem. Naszym zdaniem najważniejszym kryterium oceny wniosków powinna więc być procentowa skala zmniejszenia przychodów, aby dotacje przyznano naprawdę najbardziej poszkodowanym firmom.

Nasza sytuacja jest na tyle poważna, że nie zamierzamy zrezygnować z protestu dotyczącego braku zakwalifikowania podmiotów turystycznych do grupy uprzywilejowanej. W razie niespełnienia naszej prośby gotowi jesteśmy podjąć dalsze kroki - do których będziemy zmuszeni - informując o nich media tradycyjne i internetowe.

Z poważaniem
Krzysztof Kaczmarczyk
Renata Kaczmarczyk